

Patrizio Lainà

5.6.2020

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntöne 4.6.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta, HE 87/2020 vp

- Ikääntyneet vahvemmin kohderyhmään
- Kokeilusta pitää saada tutkimustuloksia

Kuntakokeilujen lähtökohta, että kunnat osaavat tarjota omalle alueelleen räätälöidympiä, yksilöllisempiä ja yhteensovitettumpia palveluita kuin TE-toimistot on perusteltu.

Kaikki ikääntyneet mukaan kuntakokeiluihin

Kuntakokeilujen kohderyhmässä on kehitettävää. Kuntakokeilujen piiriin siirtyvät kaikki ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Käytännössä siis Kelan työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saavat työttömät, mutta eivät ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavat. Poikkeuksena tähän ovat alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, joita on lukumääräisesti melko pieni joukko.

Ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavat ikääntyneet uhkaavat jäädä kokonaan kuntakokeilujen ulkopuolelle. Tämä on harmillista, sillä juuri ikääntyneissä on todennäköisesti suurin työllisyyspotentiaali.

Ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavat ikääntyneet pääsevät kuntakokeilujen piiriin vasta, jos he putoavat työmarkkinatuella tai peruspäivärahalle. Työllisyyden kannalta olisi tärkeää tarjota tehostettuja työllisyyspalveluita heti työttömyyden alkaessa.

Patrizio Lainà

5.6.2020

On selvää, että työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys heikkenee. **Esimerkiksi kaikkien yli 55-vuotiaiden ottaminen mukaan kuntakokeilujen piiriin olisi tehokasta työllisyyspolitiikkaa.**

Tutkimustulokset uhkaavat jäädä laihoiksi

Hallitus on sitoutunut tekemään tutkimusperusteisen vaikuttavuusarvioinnin kuntakokeiluista. Kuntakokeiluissa **riskinä on kuitenkin se, ettei kunnollista tutkimusasetelmaa synny.**

Yksinkertaisesti kyse on siitä, että järkevää vertailujoukkoa ei löydy. Jos kaikki työmarkkinatuella ja peruspäivärahalla olevat saman kunnan asukkaat ovat mukana kokeilussa, ei ole ketään kehen verrata. Paras ratkaisu olisi valita kokeiluun osallistuvat kohderyhmän sisältä satunnaisesti – kuten tehtiin perustulokokeilun kohdalla. Huonompi, mutta mahdollisesti toimiva ratkaisu on jaksottaa kuntakokeiluihin siirtyminen, jolloin osa kohderyhmästä toimii myös vertailujoukkona.

Lisäksi on tärkeää, että kaikki suuret kaupungit eivät ole mukana kuntakokeiluissa, koska silloin suurten kaupunkien tasolla puuttuu vertailujoukko.

Vertailujoukon puute oli ongelmana myös aktiivimallin tutkimuksessa, jossa arvio työllisyysvaikutuksista jäi hyvin ohueksi. Aktiivimallin osalta tutkimusasetelman puute oli kuitenkin ymmärrettävä, koska se oltiin suunniteltu pysyväksi ratkaisuksi. **Kuntakokeilut ovat nimensä mukaisesti vasta määräaikaista kokeiluja, joten siksi olisi ensiarvoisen tärkeää pystyä tuottamaan vaikutuksista luotettavaa tutkimustietoa päätöksenteon tueksi**, kun suunnitellaan pysyväisluontoisempia ratkaisuja työvoimapolitiikan palvelurakenteeseen.

STTK ry

Lisätietoja

Patrizio Lainà
pääekonomisti
0405834432
patrizio.laina@sttk.fi